

DELO

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE S.T.O.

Podpisujmo proti
razkosanju!Živela Sovjetska zveza,
zaščitnica naših interesov!

OBNOVLJENA IZDAJA LETO V. ŠTEV. 261

TRST - SREDA, 14. OKTOBRA 1953

CENA 10 LIR

DA SE ODPRAVI NEVARNO VOJNO ŽARIŠČE IN NAPETOSTI

SOVJETSKA ZVEZA ZAHTEVA
imenovanje guvernerja za STO

Tov. Višinski je zaprosil, naj se nemudoma skliče seja Varnostnega sveta, ki naj razpravlja o nastalem položaju

Za guvernerja predlagan Švicar Flueckinger
Živela ZSSR, naša zaščitnica!

NAŠ NAUDUŠENI POZDRAU

V torek je sovjetski stalni predstavnik pri Organizaciji združenih narodov Andrej Višinski poslal sedanjemu predsedniku Varnostnega sveta Dancu Borbergu pismo, v katerem ga prosi, naj čimprej skliče sejo sveta in naj postavi na dnevni red vprašanje imenovanja guvernerja Svobodnega tržaškega ozemlja. Višinski je zaprosil Borberga, naj ga obvesti o datumu, ki ga misli določiti za sejo sveta.

Pismu je sovjetski predstavnik priložil naslednji osnutek resolucije:

Varnostni svet Združenih narodov

upoštevajoč, da mirovna pogodba z Italijo, ki je stopila v veljavo 15. septembra 1947 ni bila izvedena v delu pogodbe, ki se tiče ustanovitve STO in da je bila v kršitev določil mirovne pogodbe z Italijo tržaška pokrajina spremenjena v ilegalno tujo vojaško in pomorsko bazo;

pripominjajoč, da razkasanje STO, ki se sedaj izvršuje s strani Združenih držav in Velike Britanije s kršitvijo mirovne pogodbe z Italijo, začena povečati trenje med državami in v prvi vrsti med državama, ki mejita s STO ter ustvarjati grožnjo za mir in varnost v tem delu Evrope;

upoštevajoč, da zaradi izostale izvedbe mirovne pogodbe z Italijo v členih, ki se tičejo STO, se prebivalstvo Ozemlja samega ne more posluževati svojih demokratičnih pravic, predvidenih v stalnem statutu Svobodnega ozemlja;

na podlagi določil predvidenih v členu 11, priloge 6, mirovne pogodbe z Italijo in na podlagi sklepov sprejetih dne 12. decembra 1946 s strani sveta zunanjih ministrov Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze v zvezi z imenovanjem guvernerja STO;

odloča:

1. Imenovati polkovnika Hermanna Flueckingerja za guvernerja Svobodnega tržaškega ozemlja;
2. Nemudoma uveljaviti začasni statut predviden v mirovni pogodbi z Italijo za STO;
3. Ustanoviti začasni vladni svet STO v skladu z mirovno pogodbo z Italijo;
4. Uveljaviti stalni statut STO v roku treh mesecev sledečih imenovanju guvernerja.

Sedanji predsednik Varnostnega sveta Borberg je sporočil, da se bo seja vršila jutri, v četrtek.

Kot strela z jasnega sta ponedeljkova sovjetska protestna nota in torkova sovjetska zahteva, naj se čimprej skliče Varnostni svet Organizacije združenih narodov, ki naj razpravlja o tržaškem vprašanju in naj se izreče o imenovanju guvernerja, treščili med barantače in mešetarje in jih spravili v zelo neroden položaj.

Anglo-ameriški imperia- listi, ki so vajeni nemoteno izvajati svoje nesramne diktate na račun drugih narodov, ne da bi se jim kdo zoperstavil, so si mislili, da bodo tudi tokrat prišli prav lepo skozi, ne-kaznovano uničili mirovno pogodbo z Italijo in STO kot mednarodno državno tvorbo ter se lotili nadaljevanja svojega nečednega posla za politično ni vojaško spravo med Italijo in Jugoslavijo.

Protestna nota in zahteva po imenovanju guvernerja je silovito udarila rimsko vlado, ki si je že mislila, da ima v rokah Trst in cono A in da si bo lahko s to »zmago« udrila notranji položaj, ki ni prav nič trden.

Oba sovjetska koraka pa predstavljata istočasno izvanredno pekočo klofuto za beograjsko vlado, ki je bila že gotova, da ji ne bo nihče osporaval pravice do cone B in da bo morda s svojim neodgovornim in popolnoma fašističnim rožljanjem z orožjem lahko izsilila od svojih anglo-ameriških gospodarjev kak priboljšek v coni A in tako pomagala uničiti STO.

Hlapci in gospodarji so bili zasačeni na kraju zločina. Vsi so računali, da jim bo uspelo dokončati zločinski in nesramni posel. A Sovjetska zveza ne more dopustiti, da bi nemoteno in na hitlerjevski način trgali mednarodne obveznosti, ker ve iz lastnih izkušenj, da je vsako tako dejanje korak dalje k vojni in predstavlja

Podprimo zahteve
Sovjetske zveze v
Varnostnem svetu
OZN s pojačanjem
naše akcije v na-
biranju podpisov
proti razkosanju
Svobodnega trža-
škega ozemlja.
Združimo okrog te
naše pravične bor-
be, ki jo podpira
Sovjetska zveza,
vse prebivalstvo
STO!

izven mirovne pogodbe te-žka grožnja miru v Evropi in v svetu? Začel je Pella prve dni septembra s pošiljanjem treh divizij na italijansko-jugoslovansko mejo, končal je Tito, ki je poslal te dni v cono B 5 novih divizij »poleg drugih, ki so že tam«, kot poroča »Corriere di Trieste«. 5 divizij pa pomeni najmanj 75.000 vojakov. In kdo nam more jamčiti, da pri 75.000 vojakih se ne more sprožiti črna sama puška, kateri bi odgovorila

druga puška, dokler ne bi stopili v akcijo topovi, tanki, letala in bojne ladje?

Zato je jasno, da je odločni korak Sovjetske zveze nekaj, kar smo si z vsem srecem pričakovali in kar pozdravljamo z vsem srecem. Mi smo v tem trenutku hvalečni Sovjetski zvezi, ki se je ponovno pokazala kot ljubeča mati, katera stalno misli na preprečitev vsakega najmanjšega trenja v vrstah človeštva. Mi se navdušeno zahvaljujemo tej naši veliki prijateljici in zaščitnici, ker je nakazala edini možni in pravilni izhod iz sedanjega položaja. Vsak drugi izhod pomeni težko komplikacijo in je proti našim interesom: naj bo to anglo-ameriški diktat, ki izroča cono A Italiji in potrjuje cono B Titu, ali pa naj bo to Titov predlog o izročitvi Trsta Italiji in podočelja Jugoslaviji.

Iz vsega, kar je bilo danes slišati o zahtevi Sovjetske zveze, se lahko sklepa, da je ljudstvo v svoji veliki večini za od ZSSR nakazano rešitev, dočim so odločno proti njej anglo-amerikanci, Pellova in Titova vlada. Titovski zunanji minister Popović, ki je te dni v New Yorku, je izjavil, da imenovanje guvernerja in spoštovanje mirovne pogodbe ne predstavljata rešitve za Jugoslavijo; Boris Kraigher pa je v Kopru dejal, da Jugoslavija odklanja sovjetsko zahteva, marveč da vztraja na prepustitvi Trsta Italiji in ostale cone A Jugoslaviji.

Dejstvo je, da so danes ti ljudje popolnoma osamljeni. Ljudstvo je za Sovjetsko zvezo, odobrava njeno akcijo, ji izraža svoje zaupanje.

Zato naj živi Sovjetska zveza, naša zaščitnica! In naj se to geslo napiše po naših vaseh, po naših ulicah, po naših zidovih, ker je edina (Sovjetska zveza tista, ki brani naše pravice in naše interese.

ZAHODNIKI, RIM IN BEOGRAD
se že izjavljajo proti predlogu

Sovjetsko protestno noto pro-kršitvi mirovne pogodbe z Italijo so v ameriških in angleških uradnih krogih zelo rodno komentirali. Se ne-odnejše pa so komentirali so-jevtstvo zahtevo po imenovanju guvernerja in po sklicanju Varnostnega sveta OZN. Po-rodni in neuradni komentariji izhajajo, da se bodo An-zeži in Amerikanci skušali pperstaviti upravičeni in od-ega tržaškega prebivalstva avdušeno sprejeti sovjetski shtevi.

Na vsak način bomo videli, ako bodo angleški in ameri-ški predstavniki v Varnostnem svetu skušali opravičiti svoj nesramni diktat, ki je v ostrem spoprotju z duhom in besedi-jo mirovne pogodbe z Italijo, pričakuje se, da bo sovjetski predstavnik Višinski ostro na-ropil proti nesramnemu dikta- in argumentirano postavil zid kršilce mirovne pogo- be z Italijo.

je bila postavljena skupno z anglo-ameriško politiko pred-odgovornost za vsak korak, ki bi se storil v smeri razkosa- nja v Kopru že v torek, kom- maj se je zvedelo za najno-vejše sovjetski korak, izjavil, da »sovjetska nota in zahteva ne nudi polne garancije za obrambo jugoslovanskih in-teresov. Zato je jasno — je de-jal Kraigher — da mi ne mo-remo sprejeti niti rešitve, ki jo postavlja Sovjetska zveza. Kraigher je poudaril, da »edi- na garancija, edina podlaga za možen sporazum je jugoslo- vanska uprava nad vsem Tr- žaškim ozemljem, razen mesta Trsta«. Prav tako je Kraigher v svojem govoru podčrtal, da sedina garancija, da Jugosla- vija ne bo znova razočarana in prevarana je, da Jugoslo- vanska ljudska armada zasede vse področje cone A, razen mesta Trsta».

Da je Titova vlada nasprotna rešitvi tržaškega vprašanja v smislu mirovne pogodbe, je razvidno že iz tega, da so ljub- ljanski listi od torika popolno- ma prezrli sovjetsko protestno noto. Današnji »Primorski dnevnik« pa je odpravil sov- jetsko zahtevo po imenovanju guvernerja in po sklicanju

Varnostnega sveta z zelo majh- nim podnaslovom in v 25 vrsti- cah odklanja sovjetsko zahtevo po imenovanju guvernerja. Jasno je, da se s takim stali- ščem ne strinjajo niti titovski pristaši, ki vsak dan bolj raz-umejo da se tržaško vpraša- nje da rešiti le na podlagi spoštovanja mirovne pogodbe in ustanovitve STO, ker bi vsaka druga rešitev pomenila najmanj odstop Trsta Italiji.

Veliko razočaranje se tudi opaža med titovskimi pristaši zaradi Titovega govora v Le- skovcu, kjer je predlagal pri- ključitev tržaškega mesta k Italiji. To dejstvo skušajo ti- tovski aktivisti skrivati pred ljudmi. Ali tudi njihovi ljudje so zvedeli za ta izdajalski predlog preko izrednih izdaj »Delav, ki krožijo v velikem številu po rokah vseh sloven- skih ljudi. Po vaseh in po cestah se kot gobe po dežju pojavljajo vedno številnejši na- pisi, v katerih se vzklika Sov- jetski zvezi, zaščitnici naših interesov, ustanovitvi STO. Ti- tovski napisi, v katerih se voj- nohujskaško vzklika arma- di so vedno bolj osamljeni in so le sad nočnega truda ne- katerih vročekrvnežev, ki se zaradi svojih vojnihujskaških krilatice sami izločajo iz vrst tržaških Slovencev.

Pobožne
želje

Italijanski šovinisti so že pred dnevi začeli širiti glas, da je bil tov. Vidali odstavljen in da je njegovo mesto sekretarja zasedel tov. Paolo Sema, Independentisti so začeli širiti glasove, da je tov. Vidali »zbežal iz Trsta. Po dru- gi strani se pojavljajo tudi gla- sivi, da je bil na mesto tov. Vi- dalija postavljen tov. Pajetta. Radto Koper je tudi v torek ves dan trobil, da je tov. Vidali za- pustil Trst.

Vemo, da so vse te govornice le pobožne želje naših sovražnikov. Danes bolj kot kdaj koli prej je naše ljudstvo, naša partija str- njena okrog svojih voditeljev in svojega sekretarja tov. Vidalija ki- je s svojim globokim preučevanjem dogodkov že pred 4 leti predvidel, kam bo privedla poli- tično anglo-amerikancev, demo- kristjanov in titovcev, Vemo, da bi naši sovražniki želeli ne ime- ti v Trstu za svojega sovražnika tov. Vidalija, ki jim krepko raz- bija škatle in razgalja njihovo iz- dajstvo. Kljub temu jim ne mo-remo nič, če so te njihove želje ostale le sanje norcev in beda- kov. Naj le vedo, da jih bomo pod vodstvom tov. Vidalija, tz- urjenega in sposobnega voditelja mednarodnega protetrškega gi- banja, še nadalje tolkli kot ve- dno. Mi smo tisti, ki bomo osta- li, oni pa bodo prej ali slej izgl- nili v smetišnico zgodovine.

